

Передплата

«РУСЛАНА» вноситься:
в Австрії:

за рік . . . . . 30 пер.
в п.з року . . . . . 10 пер.
за чверть року . . . . . 5 пер.
за місяць . . . . . 1-70 пер.

За границею:

за рік . . . . . 18 рублів
або 36 франків
за пів року . . . . . 8 рублів
або 18 франків

Посилкове число по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу як виреш, а не возьмем милости і віра не возьмем, бо руске ми серце і віра руска.» — В Руслаєвих псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5^{1/2} год. пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під т. 1. пл. Дембровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає сядишно, напопередне застережена.

Рекламації неопечатаніє вільні від порта. — Оголошення звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Ювілейний цїсарський рік.

(1848 — 1908.)

(+) Всі народи Австрійско-угорської монархії готують ся, щоби достойно зустрінути велике і незвичайне історичне свято шістьдесятилітнього володарства цїсаря Франца Йосифа I на Габсбуркїм престолі. Мало котрому володареві судило Провидінє стілько десятиліть кермувати державою, мало котрому володареві довело ся таку живу особисту участь мати в найважнійших подїях своєї держави, пережити і перенести такі досяглі перемїни, як несторони сучасних володарів сьвіта Франц Йосифу. Тим то сей ювілейний рік викликає в тямцї всіх горожан монархії спомини тих важних подїй, якими записана в пам'яті діяльність монарха на політичній, народо-господарській, суспільній і умовій ниві. На кожній з тих областей витиснене незатерте п'ятно личної участі і діяльності Франц Йосифа протягом довголітнього єго володарства.

В цїлїм сьвітї заживає наш монарх незвичайної почеси і поважання, та не лише задля підхожого віку і довголітнього володарства, але ще більше задля незвичайної точности в сповнюваню своїх обовязків, чо-го такі несхитні докази зложив мимо підхожого віку підчас недавньої тяжкої недуги, і задля живої особистої діяльності в усіх важних державних справах, зберігаючи при тім строго конституційний характер державного ладу.

Мудрість, справедливість і благородність нашого монарха зведнали єму загальну любов і преданність всіх народів держави, як се так наглядно виявило ся щирим спочуванєм всего загалу підчас останньої єго недуги, а крім того сї особисті прикмети здобули єму високе поважанє в цїлїм цивілізованім сьвітї.

Огсе становище дав спомогу цїсареві Франц Йосифови, удержати лад і могутність монархії заселеної стілько ріжнородними народами, лагодити і вирівнувати політичні, національні і суспільні суперечности і внутрішні боротьби, а крім того й впливати на міжнародні відносини в новійшій добі подїй. За особистим впливом цїсаря Франц Йосифа на царя Миколая уладжено відносини на Балканській полуострові умовою в Мірштегу а особистим порозумінєм

з англійским королем Едвардом в Ішлю відвернено грозу війни задля мароканської справи.

Особистим почином звернув цїсар Франц Йосиф полагоду балканської і мароканської справи на шлях мирних реформ і забезпечив на довгий час європейский мир так потрібний для успіш-

ного культурного розвитку і поступу народів.

Між народами поселеними в Австро-угорській монархії маємо і ми Русини обовязок заявити щире преданність і вдяку цїсареві Франц Йосифу. Під Габсбурским скиптром в нашім краю почало і рускому народови на сьвіт благословитись а імена Марії Тереси, Йосифа II. і Фердинанда Благого записані сьвітло в нашій історії.

Алеж на ширший шлях національного і культурного розвитку війшли Русини в Австрії, хоч тут творять ледви десятю частину всего українсько-русского народу. Досить уявити собі положенє Русинів після злуки Галичини з Австрією, досить порівнати національний і

культурний стан Русинів в Австрії з теперішним розвитком і поступом, досить глянути, в яким сумнім положеню находить ся велика числова сила українського народу в сусідній державі, щоби належно зрозуміти і справділиво оцінити сї успіхи на політичній, національній, народо-господарській і культурній ниві, які досягнули Русини в Австрії від 1848 р. за 60 майже літ володарства цїсаря Франц Йосифа і завдяки єго печаливости, мудрости і благородности.

Незабутньою в тямцї кожного щірого Русина остане перша гостина в Галичині, коли цїсар Франц Йосиф 18. жовтня 1851 р. опинивши ся між рускими достойниками промовив: «Тут я між моїми Русинами» і власноручно положив угольний камінь під будову «Народного Дому», щоби на згарищах колишнього університету повстав інститут для національного і культурного розвитку Русинів на щиро-народних основах, а на згарищах університетської бібліотеки друга городска церква яко забороло величного руско-католицкого обряду. А єю свою волю повторив монарх рускій депутатації в Самборі, висказавши ті памятли слова: «Я рад, що положив угольний камінь до будучої просьвіти Русинів».

І справді повстали інституції (між ними одна гімназія в Тернополі носить імя Франц Йосифа), в котрих від найнижшого (народних шкіл) до найвишого ступня (університетських катедр) молодіж наша може образувати ся в своїй рідній

мові, а так само Русини в урядах і судах і в прилюднім житю можуть послугувати ся своєю мовою.

* * *

Тим то щиро і з глибини серця ви-таємо сей ювілейний рік Наймилостивішого Монарха і бажаємо Високодостойному Ювілятові прожити ще многі літа і за ті труди і журби, яких не щадила єму доля на склоні віку, діждати ся мира і щастя посеред вірних єму народів.

З України.

Українська мова в церковних і народних школах.

Недавно доносила телеграма, що шкільна рада при св. синоді в Петербурзі ухвалила завести в церковних народних школах на Україні буквар і арифметику з викладовою мовою українською.

В каменець-подільській „Подолі-ї“ появилася вже в 254. числі „Указ св. синода“ на імя єпископа Партенія Указ той звучить:

З наказу єго царского величества св. правительствующий синод слухали: поданий п. обер-прокурором св. синода, 10. вересня 1907 року за ч. 5667, журнал шкільної при св. синоді ради, за 446, з резолюцією ради на поданому нашим преосвященством прошенню духовенства з Поділля: а) щоби заведено по церковних школах виклади українською та молдаванською мовою, на бажанє місцевих громад, при обовязковому додержуваню загально-росийської мови, б) щоби заведено науку української мови (граматики) по второклясових школах та в винницькій церковно-учительській школі й в) щоби примінено шкільні підручники церковних шкіл до розуміння, умов життя й побуту та до історії місцевого краю. Звеліли: обміркувавши се подане нашим преосвященством прошенє єпархіального зїзду депутатів духовенства подільської єпархії: а) щоби заведено по церковних школах виклади українською та молдаванською мовою, на бажанє місцевих громад при обовязковому додержуваню загально-росийської мови, б) щоби заведено науку української мови (граматики) по второклясових школах та в винницькій церковно-учительській школі й в) щоби примінено шкільні підручники церковних шкіл до розуміння, умов життя й побуту та до історії місцевого краю, і вислухавши резолюцію на се прошенє шкільної при св. синоді ради, св. синод постановляє: 1) дозволити учителям по церковних школах, що лежать в місцевостях з українською та молдаванською людністю, користуватись українською та молдаванською мовою, особливо з самого початку науки із дітьми, що тільки поступили в школу, але так, щоби викладовою мовою по школах усеї науки була мова загально-росийська і 2) дати можливість напому преосвященству, як що ви признаєте за можливе, завести по второклясових школах та в винницькій церковно-учительській школі науки української мови (граматики) після звичайних лекцій і на місцевий кошт і 3) доручити шкільній раді при св. синоді, коли буде зібрано потрібні відомости й уваги єпархіальних шкільних рад південно-західного краю, обміркувати, як би примінювати шкільні книжки й підручники церковних шкіл до умов життя й побуту місцевої людности. Щоб же було виконано сей наказ, послати вашому преосвященству указ, а в шкільну раду при св. синоді передати виписку з сеї постанови.

12 жовтня 1907 року.

Програма Столипіна.

(Х) Для зрозуміння сучасних відносин в росийській царстві і становище третьої думи має незвичайне значінє програмна заява міністра президента Столипіна, проголошена на зїзданю думи д. 29. листопада. Сея заява вказує виразно напрям політики росийського правительства від часу розвизання другої думи. Само про себе розуміє ся, що сея заява могла вдоволити хиба крайню правницю і

октобристів і тому проти сеї програми правительства звернули ся з різкою критикою конст. демократ Макляков, презес польского кола Дмовский і соціаліст П о л ь р о в с к и й. (Представники України бодай доси мовчали — чи має се означати: qui tacet, consentire videtur?)

Міністер президент Столипін відбув протягом останних часів значний зворот в право, бо коли ще в заяві зложеної в другій думі 19. марця висказав памяті слова: „Наше царство треба перевернути в конституційну державу“ і при тім розводив ся над способами, якими правительство буде послугувати ся, щоби перевести таку перемену, то в заяві в теперішній думі вступив на зовсім инший шлях. Тепер вже не натякав навіть про конституцію а навпаки вказав на обмежену волю царскою думою і згадав про історичне самодержавіє, котре покликанє спасти Росию в найтрудніших хвилях єго владі.

Міністер президент Столипін ані словом не натякнув про вдоволенє політичним і культурним потребам неросийских народностей в державі, чого домагав ся в адресовій розправі Дмовский, але за те згадавши про заведенє самоуправи в пограничних губерніях, з великим притиском висловив ся про неповідільність Росії і тим означив централістичні змаганя правительства.

Про змаганя правительства висловив ся Столипін зовсім коротко і головно згадав про хліборобске питанє і поправу положеня мільонів селян, зазначивши притім ненарушимість приватної власности, а особливо дрібної посілости. Крім того вказав на потребу обнови вїска і флоти і про полагоду бюджету, щоби тим довести до фінансової рівновати і поправи кредиту.

На закінченє з притиском згадав Столипін серед гучних оплесків правниці самодержавну владу і свободу волю царску, котрі витворили теперішнє уладженє і покликани Росию повести на дорогу ладу і історичної правди.

Програмна заява Столипіна вельми отже схожа з вступною промовою думского президента Хомякова, бо в обидвох промовах виходить дума підрядним органом, в обидвох відсунено на бік самоуправні змаганя неросийских народностей, а висунено царську волю на перше місце.

Програмна заява Столипіна є отже зовсім відгомном закона з 3 (16) червця, котрого творцем є також Столипін.

Просимо відновити передплату.

Новинки

— Календар. В п'ятвицю: руско-кат.: Григорія єписк.; римо-кат.: Николая. — В суботу руско-кат.: Катерини вмуч.; римо-кат.: Амвровія.

— Ювілейний рік цісарський, котрому присвячуєм на вступнім місці наші замітки, розпочав ся. Всі народи Австрійско-угорської монархії, вєнкі корпорації, репрезентації готувлять ся до торжественного обходу 60-літних роковин володарства нашого монарха, щоби достойно звеличити сю незвичайну в історії подію, а особливо в історії народів поселених в нашій державі. Русини мають також обовязок преданности і вдяки нашого монарха, звеличити се велике свята відповідним обхо-

дом. Не сумніваємо ся, що передовсім наш Пресв. Єпископат з всім духовенством, і в народними товариствами рускими дадутє почин до утвореня підготовного комітету для достойного звеличання сего ювілею. Пора про се вже подумати.

— Зїзд єпископів. Від кількох літ відбувають ся правильно кілька разів в році зїзди галицького єпископату для єпільного порозуміння і обговореня біжучих справ. Останний зїзд відбув ся в перших днях жовтня в Кракові. Оноді розпочала ся також конференція єпископів в Перемишлі. Беруть в ній участь Впреосвящені Владика: Шептицький, Більчевський, Теодорович, Чехович, Хомишин, Новак (з Кракова) і Валєнґа (з Тарнова).

— Др. Михайло Зобнів як нам звіщають з Софії, перед двома тижнями обняв становище професора в тамошнім університеті. На єго виклади вписало ся доси 49 студентів, між ними 33 звичайних.

— Де утація руских послів, зложена з пп. Василька, Олесницького, Цеглиньского, Стахури і Трильовского, була дня 29. м. м. у міністра хліборобства, д-ра Ебенгоха і представила устно і письменно єтєї наглядчі потреби господарскі Русинів в Галичині і на Буковині: 1. Доставити селянам східної Галичини наші для худоби, не в грошевих займогах, але в натурі, позаяк брак наші є тепер у східній Галичині так страшний і діймаючий, що гровають прямо цілковитим занепадом годівлі худоби; 2. предложеня як найкорше до цісарської савкції нового закона ловецького, котрий певно хоч не вдоволяючий, але в кождім разі лучший від давного тим, що забезпечує селянам відшкодованє за шкоди від лісних звірів; 3. запом'яга для руского молочарского союзу, котрий дбає не лиш про сеї одинокий у східній Галичині молочарський промисл, але також про годівлю худоби, меліорацію лук і пасовищ; 4. реформи господарства в камеральних доменах в користь селянства і загально в користь робучого люду а то:

- а) щоби домени кожного часу і без перешкод та дотеперішних шикан доставляли люду топлива і будівельного матеріалу; б) щоби управителі, лісничі та побережники камеральні під загрозою строгих кар не мстилися на біднім люді за вибори і не відмовляли за те топлива, та щоби не продавали єго лиш своїм заупникам, прислужникам та орудям виборчим; в) щоби не давили люду дотепер практикованими карами грошевыми, як котрий бідняга назбирає собі в лісі довгих або грубших, хоч гнвливих патикив; г) щоби камеральна управа отворила як найкорше склади з дерева в тих сторонах Галичини, де лісів нема, особливо на Поділю; д) щоби управителі лісничі та побережники камеральні не вели гуртовної продажі дерева, а лише подрібну і щоби продалали кождому, хто потребує і платить; є) щоби управителі камеральних домен не замикали люду дотеперішних доріг та стежок через камеральні посілости, як то чинять тепер, мстачьсь за вибори; ж) щоби луки і пасовища камеральні не віднаймали посередникам, панам та Жидам, а прямо доволічним жителям; з) щоби привневолили управу православных церковних дібр на Буковині до отвореня складів дерева у Кіцмані і других місцевостях, де лісів і дерева нема; і) щоби склонити правительство росийске на отворенє своєї границі до перевозу росийского дерева в місцевостях Люблинця нового, повіта цішанівского.
5. Вкінці представила делеґация міністрови крайне полєженє селян задля браку землі, та просила, як найкорше продати селянам то ті відпадки єраричальні, т. є. ліси і пасовища, що вдирають ся в селянські посілости, і котрі тепер селянам виарендовують. Речником делеґации був пос. Василько. Міністер приобіцяв розглянути ті постуляти.

— Генерал-губернатор Новицкий в Одесі умер сими днями наглою смертю. Був він довгий час начальником жандармерії в Києві і загорлим ворогом українського народного руху. Покійний Олександр Кониський витерпів нечувані муки підчас переслухування, які потягав єго часо Новицкий і держав

нераз по кілька годин, хоч Кониський не був таким революціонером ані заговорщиком.

— **Спадщина по гетьмані Павлові Полуботку.** Олександр Іванович Рубец, колишній професор петербурзької консерваторії, оповісткою в „Новомъ Времени“ повідомляє всіх близьких і далеких родичів небіжчика Павла Леонтевича Полуботка, гетьмана України в 1722—1729 році, що після смерті його лишився значний капітал в лондонському державнім банку, який він поклав туди на час, поки не буде винятій. Капіталу сего спадковміці гетьмана П. Полуботка доси не забрали і тепер він арів аж до 80 мільонів фунт. штерлінгів, себ-то 2.000 мільонів корон. Думаючи, що права скористувати ся згаданим капіталом, хоч і не було визначено при висесені его певного часу („поки не буде винятій“), спадковміці все таки не втрапили і мають его, а разом з тим знаючи, що одній людині се не під силу, д. Ол. Рубец просить усіх осіб з нижше списаними прізвищами прибути в г. Стародуб, на Чернігівщині, 15-го січня ст. ст. 1908 року, аби спільно й докладно обміркувати способи, як би на законній підставі виняти з лондонського державн. банку той капітал небіжчика Полуботка. Прізвища сі ось які: Полуботки, графи Рудовичі, Кулябко-Корці, Рубці, Лизогуби, Синегуби, Сологуби, Немірович-Данченки, Старосельські, Гамалі, Рашевські, Трипольські, Бонч-Осмоловські, Дунін-Борковські, Почеки, Подольські, Трощини, Троцини, Тичини, Лазаревські, Лопицькі, Лосіпи, Золотаренки, Ханенки, Міклашівські, Дорошенки, Шербані, Чернишівські, Аршаво-Чижевські, Шендриковські, Ширай, Часники, Іскри, Гудім-Левковичі, Тарновські, Самоквасови, Самойловичі. Спис сих прізвищ складено ще в 40 х роках минулого століття з поручення лондонського державного банку, коли для сего приїздили в Росію спеціальні агенти. Від себе д. Рубец застерігає, що до візду спадковміців, який має відбутись аж після нового року, в сій справі ніякого листованя він не веде і на запитаня не буде відповідати.

— **Чутки про зміну кабінету.** Віденський дневник „Die Zeit“ подає сенсацийну вістку про евентуальну зміну міністерського кабінету. „Die Zeit“ пише, що міністер внутрішніх справ бар. Бінерт був оновді на послуханю у цесаря. Цісар мав запитати его, чи підняв би ся утворити урядничий перехідний кабінет і обрав над ним управу. Задачою того кабінету мало би бути відрочене посольської палати і переведене бюджетової провізорії на основі § 14. Про відповідь мін. бар. Бінерта „Zeit“ нічого не згадує. Зміна кабінету наступила би тоді, як би посольська палата показала ся невдбною до праці.

— **Як живе ся народним учителям в Росії.** Яскраву характеристику становища народного учителя в петергофському повіті дав допис „Учителя“ в „Руси“. Красних учителів у петергофському повіті скинуто в служби за селянську спілку. Суд над ними призначено, після дворічної тяганини, на 15. листопада. У слід за увільненими покинули службу інші учателі, які побачили, що в таких обставинах служити неможливо. На вільні місця постановлено дуже непевних людей, зовсім не здатних учителювати. Один такий „учитель“, відомий пияка, колишній палітурник, зробив інспекторови донос на свого попередника. Той учитель подав на его в суд і виявилось, що палітурник зробив наклеп, а губернатор вислав безневинного учителя з губернії. Селяни вигнали донощика з школи. Начальство післало его в іншу школу. Там він почав дуже бити школярів. Мати одної побитої школярки вдарила учителя в лице, але він і тепер сидить на своєму місці.

— **Вломник в церкві.** До церкви в Сіяві к. Ріманова вломив ся невисліджений доси злодій вночі на 26. листопада і розбив скарбоню. На щасте, день перед тим винчато із скарбони гроші, тому злодій не найшов там нічого. До скарбони пра тетраподі злодій не брав ся, не надіючись великого здобутку. Були в ній 4 корони.

— **Огні.** В Тисовій, переміського повіта, підпалив хтось хату місцевого війта Онуфрія Музики, облавши вперед нафтою. При сильнім вітрі огонь обняв в одну мить хату, стодолу, стайню та окремо стоячу комору й обгорів. В огні погинуло три штуки худоби і оден кінь вартості 300 К. Не впратовано нічого, а сам властитель так сильно попик ся, що треба було відвезти его до шпиталю. Шкоду обчислюють на 12.000 К, а обезпечене вносило тільки 1.400 К. — З Підгаєць доносять: В неділю в полудне вибух на обістю Луки Собка, що знищив будинки і весь засіб вбіжжата паші а також цілу загороду Івана Валутського, вартості якого було 10.000 К. Будинки були обезпечені в „Дністрі“, вбіжжє і паша ні. До згашеня огню причинила ся головою місцева „Січ“.

Опбвістай.

— **Засіданє виділу Тов-а ім. Котляревського** відбуде ся вні в четвер о 7. год. вечером в комнатах „Рускої Бесіди“.

— **Загальні збори Тов-а ім. Котляревського** відбудуть ся в суботу дня 7. с. м. о 6. год. вечером в комнатах „Рускої Бесіди“. Виділ просить Ви. членів, щоби ласкаво прибули перед год. 6 ою з огляду на концерт „Основи“. Виділові зволять бути о год. 5½ в ціли за-

гального порозуміння над деякими важними справами.

— **За упокій душі бл. п. Ізидора Шараневича,** професора університету, відправить ся в суботу 7. грудня о ½9 год. поминальне Богослуженє в Успенській церкві у Львові.

— **Тов о гім. „Сокил“ в Тернополи** уряджує в неділю дня 8. с. м. в салі „Мищанського Брацтва“ вечер гімнастичний з концертом музики військової 55. п. п. в багатю ріжнородною програмою. Початок о год. 8. вечером. Чистий дохід призначений на будову власної Сокильні.

— **Іменованя.** Міністер просьвіти посунув до VII класи рангі отсих професорів в гімназіях: Лавр. Васьковського в Бохні, Адама Пащяньского в Бережанах, Антонія Паду в Дрогобичи, Андрея Гонсьоровского в Кракові, Лілю Кокорудза і Вас. Білецького в акад. гімн. д-ра Гер. Блятта в П. гімн., Брон Добрянського в гімназії Франц Йосифа і радника шкільного Гад. Левицького в V гімн. всіх п'ятьох у Львові, Ігн. Дулембовского в Новім Санчі, о. Ілар. Гмитрика в Самборі, о. д-ра Йосифа Дрозда в Сяноці, Руд. Шантроха в Тарнові і Семєна Труша в Золочеві.

Наука, штука, література.

— **Нові композиції,** в Київі друкує ся серия нових композицій К. Степенка: „Ветх ся стежка“, слова М. Славинського (на оден голос); „Росла квітка“, слова Л. Пахаревського (на оден голос); „Вечірня пісня“, слова Володимира Самійленка (на оден голос); „Пісні мої“, слова О. Олеся (баритона); „Сон“, слова П. Грабовського (для мішаного хору); „Червоная калибонька“, слова Л. Пахаревського (для жіночого хору).

3 державної ради.

На засіданю палати послів вівторок президент міністрів бар. Бек відповідав на інтерпеляції і заявив: „На посліднім засіданю пос. Брайтер і товариші поставили до мене інтерпеляцію в справі проєкту закона в прускім соїмі, маючого на ціли скріпяти німецькість в західних Прусах і в Познаньщині. Против того предложєня піднесено на тім самім засіданю також зі сторони представителів партій жалі в формі запитаня до президента палати. Пп. інтерпелянти вступили через то на терен, на котрий вступити нам з гори мусить бути заборонено. (Потакування: — Пос. Брайтер: Туреччина, Марокко, Хіні!). — Президент міністрів бар. Бек: Є звичаєм, признаним і утертим в праві народів, що не вільно в ніякий

Матеріяли до історії зносин Галичан

з Буковинцями.

(Дальше.)

Ч. 86.

Лист Осипа Барвінського до Із. Воробкевича.

Друже Мій Єдиний!

Чекаємо й вичікуємо твого листу з адресою, що привоцилявсь ідуци у Відень, так годі дочекатися — мають дуже далеко той Відень від наших Шляхтинців, що так довго треба ждати на лист з Відня. А може ти й виславъ его, але вінъ вивеміся, ідуци стільку дорогу, мусить відпочити — може відпочиває де посередь дороги и забувъ, що то треба до приятелівъ поспішити. Пождижь но, може мій листъ де подібає твого та віджене до насъ.

Отъ и міркую такъ про твоє мовчанє, а тутъ и Данило Танячківичъ пише про писаня Морозенка*) листъ, до насъ адресуючи, та

*) Се був псевдонім Із. В—а, а Танячківичъ про се не знав. — М.

каже слати якъ знаємо, хто той Морозенко та де вінъ. Отъ же при тій спосібности пишу и я, хоть не знаю адреси до того Морозенка. Чи бачишъ, що каже Данило про того Морозенка, незнаючи що то старий Млака. — Але бо справедливі блуди тобі витикає — бачишъ, треба їхъ поправити вь слідуючихъ творахъ. Каже вінъ міжъ иншимъ, що Твій язикъ найкрасшій міжъ Галицькими писателями; а бувъ би вінъ такий, якъ и Нечуй и другияхъ Українськихъ писателівъ, якъ би ти пішовъ слідомъ тимъ, що я тобі ще впорікъ радивъ; — учити ся на пам'яті народні пісні, приповідки, по кільканайцять разъ читати такихъ писателівъ, якъ Шевченко, Основ'явенко, Марковочокъ, Кулішъ, а й Нечуя, що вь нашій „Правді“ вперше поавився. Чому то Нечуй так хорошо пише?“ „Нема каже вінъ — такої пісні народної, щобъ не знавъ я її на пам'ять“. Зъ вичуванемъ словесности нашої не тільки набуваєця знаня мови, але й знаня штуки народної (Nationalkunst). Однакожъ не гадаю я тутъ підъ тимъ вичуванемъ устної словесности — голе, механічне вичуваня — я гадаю, що вь тимъ треба злучити и такъ зовиме „studium“, щобъ набути тої штуки народної и вь своїхъ творахъ її об'язати. Будучи у Відню, гадаю, будешъ мавъ спосібність, пізнати драматургію — буваючи по віденськихъ славнихъ театрахъ; приспособився не однимъ

до чогось висшого, якъ теперъ твої твори. Нечай — твоя поема закруває уже на щось висшого, однакожъ и вь тимъ ще є хіба — не викінченість. Постараємось вже тутъ ми всі три, щобъ вирівнати твої хіби невеличкі у Нечая, а виладнавши відшлемо прочитати Данилові — що вінъ на те скаже.

Радить вінъ Тобі свій псевдонімъ змінити — коли вінъ такъ каже, змінємо при найближшій спосібности, однакожъ замінємо зновъ нимъямъ українського закнченя.

Якъ займаю ся около твоєї повісти зъ Черногори — перенисую вперше, опісля обдумую и ажъ потому поправляти-му, що буде треба поправити.

Якже жъ тобі у Відню ведеться, якъ живєся, чи здоров'я служать, чи Целевича знайшовъ — чи „Правду“ дістаєшъ, чи ні. Все те здалобъ ся до насъ написати, бо то дуже прикро намъ, не діставати відъ дорогого приятеля ні одної звістки. Намъ вь Шляхтинцяхъ нашихъ живеться, отъ якъ тимъ, що вказані на те, щобъ все а все журитися та трудитися. Вся редакція Правди перенесена до Шляхтинців, все висилається від насъ вже готове, попереписуване до друку. А ти гадаєшъ, що то мало часу треба на тов; 6 аркушівъ битого пасьма на одно число! Часу мало остаєця намъ, а ще менше, якъ погадаєшъ, що кождий зъ насъ має ще якусь окрему ро-

спосіб мішати ся до внутрішніх справ іншої держави. Є то добре умотивований звичай, бо в противнім случаю взаїмне відношене держав було би завдано виставлене на нарушене і закаламучене а через то мир був би кріпко загрожений. Для того правительство і всі чинники публичні мусять держати ся тої засади під кожним услівем, хоч би може пераз чувство перло когось в іншим напрямі. Ми, котрі печаливо бережемо того, щоби ніхто не мішав ся до наших внутрішніх справ, мусимо то само признати й у відношеню до других. При нагоді мушу однак, о скілько справу ту, особливо в інтерпеляції пп. Брайтера і тов. обговорено в спосіб недопускаемий, застеречи ся рішучо, що того рода атаки, які там були вимірені против чужого правительства, звичайно лиш шкодять справі, котрій хотять служити і є невідповідні, особливо же супротив дружних і союзних держав“.

Потім палата приступила до дальшої дискусії над наглими внесками. В голосованю відкинено наглість внесення пос. Гайна в справі демонстрацій проти дорожні в Чехах. Пос. Зільберер цофнув своє нагле внесення в справі знижки поштових і телефонічних оплат. По короткій дискусії палата відкинула нагле внесення пос. Гросса (з Кракова) в справі зароди недостаткови готівки. Шириша дискусія розвинула ся над наглим внесенем пос. Масарика в справі свободи науки на університетах. Внескодавець доказує, що події на останнім католицьким візді виказали нахил до склерикалізованя університетів. Серед безнастанних переривань бесідник обговорював справу модернізму і старав ся доказати, що модернізм не є авні противеннійшим, авні революційним. Забирали голос мін. просвіти др. Мархет гр. Штернберг і др. Малер. Перший заявив, що обовязком правительства є хоронити культуру, та що свобода науки є достаточна обезпечена. Гр. Штернберг поламаував, з п. Масариком і доказував, що професорами не повинні бути люди, що не стоять на висоті етики. Впрочім історія свідчить, що найвишнійші учені були добрими християнами. Др. Малер жадав охорони свободи науки і дослідів. На тім закінчено засіданя.

Пос. о. Онішкевич поставив внесення на отворене суду в Хирові. Між інтерпеляціями були: п. Евг. Левицкого в справі нерозписаня громадських виборів в Раківці (пов. Городенка) і п. Маліка в справі польських демонстрацій у Львові проти німецького консула у Львові.

На засіданю палати послів в середу президент міністрів бар. Бек представив нового міністра кравової оборони, Георгія.

По відчитаню вилівів приступлено до дальшої дискусії над наглим внесенем п. Масарика. Пос. Маєр збивав погляди п. Масари-

боту. Олекса робить витягъ изъ обширнаго діла: Abfall der Niederlande на руске; Володимиръ переводить зъ Пипина оглядъ исторіи літератури, що въ Правді печатається; я зновъ зъ сербського переводжу одну повість — одну розправу: про суття й самостійний розвій поодиноких літературъ — треба колись и видіхати десь въ гостину, хоть на півъ двя — отъ бачишь, що й часу нестаетъ відочити.

Кінчужь я мій коротенький листокъ, надіючись, що ти відозвешся до насъ хоть пару словами.

Цюлуютъ тебе і братя Олекса й Володимиръ и просять, не забувати на насъ, — и я твій щирый незабутий другъ

Осипъ Барв.

Якъ бись хотівъ чого відъ Давида, пиши до насъ, а не до него — бо пізнає тебе по письмі — а ми скажемо єму, чого бажає Морозенко.

Шляхтинці дня 25/8. (1868).

Осипъ.

(Дальше буде).

ка і заявив, що християнські суспільники будуть голосували за наглюстю. Дальше провляли пос. Зоммер за внесенем, пос. Редліх проти, а пос. Гломбінський зложив заяву, що польске кодо стоїть за повною автономією університетів і буде голосувало за наглюстю внесеня. Потім замкнено дискусію і вибрано генеральними бесідниками пос. Пернерсторфера »за«, а п. Крека »проти«. По промовах обох тих бесідників і п. Масарика відложено засіданя на нині.

Телеграми

з дня 5. грудня.

Відень. „Wiener Ztg.“ з 3. с. м. оголосила іменоване ген. поручника Георгія міністром кравової оборони.

Відень. Чеський „Народний Союз“, що обнімає три великі групи чеських послів до державної ради, вибрав головою пос. Крамаржа.

Брукселя. Повновласники Бельгії і держави Конго (в Африці) підписали договір в справі переходу Конго під власть Бельгії.

Мадрид. Вісти, які надходять з Португалії, представляють тамошнє положеня в щораз чорнішших красках. У одного з військових лікарів найдено екклад бомб. Масові арештованя не устають.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ

Готель, реставрація і харчарня — ріг ул. Сикстусової і Косцюшка у Львові.

Пріїхали дня 4. с. м.: о. І. Сіменович, Сухостав; о. Іван Онуцій, Понельник; Денис Кореняк, Перемишль; о. Волод. Петрик, Комарно; о. Ник. Миндюк, Негівці; Юр. Патрій, Перемишль; Йосиф Сілецький, Мельниця; Григ. Куник, Трубчи; Іван Бичик, Голе равско; Емилія Сельська, Стрий; Марта Сосновська, Тернопіль; др. Тахе Еле, Румунія; Едвард Кляйнман, Самбір; Роман Т. Качкевич, Галич; о. Білянський, Зарванця; Григ. Куник, Трубчи.

При закупні товарів просимо поклікувати ся на анонси нашої часописи!

Colosseum

в пасажі Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензаційна програма.

від 1. до 15. грудня 1907.

Щоденно о год. 8. вечер представлено. В неділі і свята 2 представлено о 4. год по пол. і о 8. год. вечером. Що пятниці High Life представлено. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльова при ул. Кароля Людвика ч. 6.

„Псалтиря розширена“

в дує християнської молитви і пр. для ужитку церков. і молитвенного, поручена всіми трома Ординариями. — В оправі 4 кор., брошурована 3 кор. 50 сот. Висилає за попереднім присланем гроший, або посиллятою: А. Слюсарчук, парох Рунгури, а. Печеніжин.

СОКІЛ Житки і паперці можна набувати в „Сокільськїм Базарі“ у Львові і у всіх торгівлях вкраю.

Товариство взаїмних обезпечень

„Дністер“

у Львові, при улиці Рускій ч. 20. (дім власний). приймає обезпеченя будинків, всяких річий домашних і господарських, збіжжя і паші на случай шкід заподіяних через пожар. Оплата премій мала, а кривсть для погорівших велика.

Шкоди ліквідує і виплачує »Дністер« з найбільшою скоростію. При оцінці шкід бувають запрошені 2 господарі селяни з поміж членів. Дотепер виплатив »Дністер« 13.747 відшкодовань в сумі сім і пів мільона корон.

Зиск по скінченім році звертає ся членам. Звороту за р. 1906 дістають обезпечені члени по 10 сот. за кожду корону заплаченої річної премії.

Банк красвий у Львові і в Чернівцях, Каса ощадности у Львові, і т. д. приймають подіст »Дністра« при уділюваню позички.

Житєві обезпеченя приймає »Дністер« для Краківського Товариства, а провізію від таких обезпечень відступає »Дністер« на добродійні ціли.

Поясненя до обезпечень уділяє Дирекція або агенти

Агенції »Дністра« находять ся в кождім місті і в многих селах; там, де еще не робить инший агент »Дністра«, можуть письменні селяни старати ся о уділеня агенції. До тепер дістали агенти 969 507 К провізій.

Фонди Товариства 31/12 1906:

Фонд резервовий	К 846.189 20
„ резерви премій	„ 550.110 —
„ на звороти	„ 16.110 —
„ на ріжницю курсів	„ 29.866 35
„ резерви спеціальної	„ 31.040 73
„ емерит. урядників	„ 185.810 21
инші фонди заосмотреня	„ 25.000 —

Селяне! асекуруйте ся від шкід огневих!

Націоналістичні отворені для сторін тільки переа поладанем (8—3 год.)

Селяне! поймайте дахи бляхою або дахівкою!

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку

Гіпотечного

купув і продає

всякі

папери цінні

і МОНЕТИ

по найдешевшім курсі денним не числячи ніякої провізії.

Трівкий і певний зарібок від 20 до 30 К тижнево

Може мати кождий, хто буде працювати на опатентованій »довгий« машині

„Славія“

Ані вік ані час не можуть бути на перешкоді.

Віддаленя не має жадного значіння.

Докладне виучене даром.

На бажанє посилаємо учительки до дому. Скінчені праці приймаємо до дальшої відпродажи.

Перше галицьке підприємство домашних робіт повьчопкових на довгих машинах доплетеня

Лібаль і С-ка

Зареєстроване товариство торговельне Львів, ул. Кохановського ч. 39—34.

Не купуйте кулєстих машин, бо они без вартости!

Ждайте проспектів.

(31—?)